

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2025/270

Karar Sayısı : 2025/267

Karar Tarihi : 25/12/2025

R.G. Tarih - Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi

İTİRAZIN KONUSU: 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanunu'nun 47. maddesinde yer alan "...ile bu Kanunun uygulanmasına ait diğer düzenlemeler,..." ibaresinin Anayasa'nın 2., 7., 11., 13., 23., 35. ve 123. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) tarafından yapılacak baraj nedeniyle taşınmazı kamulaştırılan ilgilinin iskânına ilişkin olarak mahallî iskân komisyonu tarafından verilen kararın iptali talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 47. maddesi şöyledir:

"Yönetmelik düzenleme yetkisi

*MADDE 47 – (1) Bu Kanunla, yönetmelikle düzenlenmesi öngörülen hususlar **ile bu Kanunun uygulanmasına ait diğer düzenlemeler,** ilgili bakanlık ve kuruluşların da görüşleri alınarak Bakanlıkça düzenlenecek ve altı ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."*

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında başvuru kararı ve ekleri, Raportör Muhammed Nuri ÖZGÜR tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu ve itiraz konusu kanun hükmü okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görev alanına giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

3. 5543 sayılı Kanun'un 47. maddesin söz konusu Kanun'da yönetmelikle düzenlenmesi öngörülen hususlar ile Kanun'un uygulanmasına ait diğer düzenlemelerin ilgili bakanlık ve kuruluşların da görüşleri alınarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca (Bakanlık) düzenlenecek ve altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmıştır. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme anılan maddede yer alan "...ile bu Kanunun uygulanmasına ait diğer düzenlemeler,..." ibaresinin iptalini talep etmiştir.

4. Kanun'un ek 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde DSİ tarafından yapılmakta ve yapılacak olan baraj ile baraj mücavir alanında kalan taşınmazların kısmen veya tamamen kamulaştırılması sonucunda yerlerini terk etmek zorunda kalanların iskânına ilişkin olarak Kanun'la ve ilgili diğer mevzuatla Bakanlığa verilen her türlü hak, görev ve yetkilerin DSİ tarafından gerçekleştirileceği düzenlenmiştir. Söz konusu fıkranın ikinci cümlesinde de bu madde kapsamında yapılacak iskân ile ilgili usul ve esasların Cumhurbaşkanı kararı ile belirleneceği öngörülmüştür.

5. Bakılmakta olan davanın konusu, DSİ tarafından yapılacak olan baraj ile baraj mücavir alanında kalan taşınmazının kamulaştırılması nedeniyle yerini terk etmek zorunda kalan davacının iskânı konusunda, hak sahibi olmadığına ilişkin olarak verilen mahallî komisyon kararının iptaline ilişkindir. Bu itibarla itiraz konusu kuralın bakılmakta olan davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır.

6. Açıklanan nedenle kuralın itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

III. HÜKÜM

19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanunu'nun 47. maddesinde yer alan "...ile bu Kanunun uygulanmasına ait diğer düzenlemeler,..." ibaresinin itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE 25/12/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Esas Sayısı : 2025/270

Karar Sayısı : 2025/267

Üye

Yılmaz AKÇİL

Üye

Ömer ÇINAR

Üye

Metin KIRATLI